

AKOSTA eta MONTORO'tar JOSEBA. *Asarre bidetan*. Agirre'tar Lope'ren jokaldia azaltzen duan antzerkia. Murua'tar Erramun'ek euskeratuta. «Auñamendi Sorta», Auñamendi Argitaldaria. Donostia, 1967.

«Auñamendi Sorta»ren 52-garrena egiten duan liburu hau erderaz eta euskeraz dator. Jose Acosta Montoro'ren liburu honek *Peregrino de la ira* du jatorrizko izena. Itzulpenaren zeatzasunetan ez gera sartuko, baiña bai esan genezake Gipuzkoako euskera samur batean ematen jakin duela Erramun Murua apez jaunak.

Literatura ugaria zabaldu duenetakoa dugu gure Lope Agirre'koa. Oraindik argitara berri da Sender'en *La aventura equinoccial de Lope de Aguirre* izeneko nobela. Antzerkian ere ez da lenengoa, ta seguru asko ezta hoberena ere. Madril-go Ediciones Escorial'ek eman zuen 1941'ean Gonzalo Torrente Ballester'en *Lope de Aguirre* (Crónica dramática de la historia americana), hiru ekitaldikoa; eta Elias Ameztaga'k argitaratu zuen Bilbon, urte gabe, *Yo, demonio* izenez beste

antzerki bat. Acosta Montoro'k, liburuaren eskeintzan ageri denez, Artetxe'ren «*Lope de Aguirre, traidor*» izan du oinarri. Bizitza arri-garri hartatik lan ona ateratzea ez da zaila ta egilleak berea ongi bete duela esango genuke. Behar bada, Torrente Ballester'en antzerkia ezagutu balu kementsuago aterako zuen. Erdera aberatsa eta teatru teknika on baten jabe baita lehenengo antzerkiaren egillea. Ta, badirudi gure artean ez ezaguna dela, zeren «La Academia Errante»-koak ere ez dute aipatzen beren *Lope de Aguirre descuartizado* lanean.

Papini'k bere juiziora eramane zuen Lope Agirre'koak badu indarra. Antzerki hau gora-bera, uste dugu oraindik ez dela agortu bere gaia literaturan.

J. SAN MARTIN.

